

saadant Skridt, gjorde et Forsøg paa, paa denne Maade at overføre det Ansvar, der efter Grundloven hviler og bør hvile paa Ministeriet, paa Rigsdagen. Ministeriet anerkjender tilvisse dette; det skal ikke gjøre noget Forsøg til paa denne Maade at sigjøre sig for sit Ansvar; men deraf, mine Herrer! maa dog ogsaa udgaae en tilsvarende Ret for Ministeriet, en Ret til ikke at lade sig leve af Raad, som Thinget i disse politiske Anliggender kunde ville give Ministeriet. Ministeriets Pligt er det at forelægge, hvad det har gjort; Ministeriets Pligt er det at lade sig dømme af Thinget paa grundlovmæssig Maade; men Ministeriets Ret er det, uden Hinder at føre de Forhandlinger, som Kongen og Landets Tilstand maa nedlægge i Regjeringens Hænder, fordi disse Ting ikke kunne udføres af et Folkething. Af disse Marsager, mine Herrer, skulde jeg næsten troe, at det var rigtigere, at Thinget afholdt sig fra at indgive en Adresse, medmindre det er Thingets Mening ikke at give Ministeriet Raad, men at give Ministeriet Befalinger, og Befalinger i den Form, at deres Tilfidesættelse maa medføre Ministeriets Oplosning. Giver Thinget Raad i denne befalende Form eller i denne befalende Hensigt, saa bliver Spørgsmaalet her ikke om en Adresse, men om et Mistillidsvotum eller det Modsatte. Jeg behøver vist ikke her at opfordre Thinget til at betænke, thi dette vil Thinget af sig selv, at sige Befalinger ikke lettelig bør gives noget Ministerium, naar man ikke har Midler paa rede Haand til at klare Sagen, hvis Befalinger medfører Ministeriets Bortgang, fordi den af dette Ministerium ikke kan udføres. Skulde Midlerne til at raade Bod paa saadanne Ulemper ikke strax være paa rede Haand, saa behøver jeg vistnok heller ikke at gjøre Thinget opmærksomt paa, at der da kunde fremtræde en Tilstand, som Thinget ikke tilstiger, at Omstændighederne kunde blive mere eller mindre farefulde, i alt Fald mere forviklede end de vare. Det er ikke min Berettigelse her nærmere at gaae ind paa hvad Thinget kan og vil tilstige med denne eller hvilken som helst Adresse, men jeg vil blot gjøre opmærksom paa, at Ministeriet maa ønske at vide, om man vil lægge Baand paa det, eller om man ikke vil lægge

Baand paa det. Seer jeg hen til denne specielle Adresse, saa er der Meget deri, som vistnok enhver dansk Mand kan og vil underskrive, og som Ministeriet altsaa ikke skal bestride. Det er jo ikke mere end Sandhed, naar det her er udtalt, hvor længe det danske Folk, den danske Rigsdag har maattet gjøre Fyldest for hele Riget under de sidste Aars farefulde Omstændigheder, dette er et Vidnesbyrd, som ikke blot vi Danske give os selv; og med fuld Ret give os selv, det er et Vidnesbyrd, som Historien har indtegnat med sin Griffel for Nutid og al Fremtid, det er et Vidnesbyrd, som alle Stater i Europa tiltræde, enten det er dem glædeligt eller mindre glædeligt at udtale det. Naar der siges, at det statsretlige Forholds Ordning i Monarchiet ikke kan erholde Retsskyldighed uden Rigsdagens grundlovmæssige Medvirkning, saa er dette vel ogsaa et Ord, som Enhver vil underskrive, og Ingen bestride, mindst Ministeriet. Naar der ligeledes udtales en Lovtale over det danske Folk, den danske Rigsdag, den danske Konge, som ved deres i de sidste europæiske Forhold mageløse Enighed have vidst at bevare Lovlighed og Orden, der har lidt Brøst paa saa mange andre Steder, da er det et Vidnesbyrd, som vi vist ogsaa med fuld Ret kunne give os selv, og som neppe Nogen, ikke engang vore Fjender, hvis vi endnu have saadanne tilbage, ville nægte os. Der er i denne Adresse flere Ting — jeg har kun eksempelvis nævnet disse — som Enhver vil underskrive, og som Ministeriet vil være det Sidste til at benægte Sandheden af; men der er ogsaa i denne Adresse Ting, som ikke forekomme mig klare eller fuldkommen tydelige, hvor jeg ikke af Bogstavet kan læse mig til, hvad Meningen er, om der tilstiges en Befaling, og om, hvorvidt Raad og Befaling ere klare. Om disse Ting vil jeg nu ikke videre yttre mig. Jeg kan forstaae dem saaledes, som jeg troer at maatte behøve at forstaae dem, hvis jeg skal ansee mig usforroligt i de Forhandlinger, som det er min Pligt at føre, usforroligt i Henseende til det Diemed, som jeg anseer det for min Pligt at eftertrætte; men de kunne ogsaa forstaaes paa en anden Maade, og dersom jeg vilde glæde mig ved en Adresse som denne efter min For-